

A MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYOS ALAPKUTATÁS PUBLIKÁCIÓS ADATBANKJA

Braun Tibor
MTA Könyvtára

A Magyar Természettudományos Alap kutatás Publikációs Adatbankja (a továbbiakban röviden: Adatbank) a magyarországi kutatók publikációs és idézettségének gyűjteménye. Az Adatbankot a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Informatikai Igazgatósága hozta létre és üzemelteti.

Az Adatbank összeállításának alapjául az Institute for Scientific Information (ISI, Philadelphia, PA, USA) Science Citation Index (SCI) adatbázisa szolgált. Az SCI mágnesszalagjairól minden folyóiratcikk felvételre kerül, melynek szerzői közül legalább egy magyarországi munkahelyi címet tüntetett fel a cikkben. 1980-1989 között az Adatbank 27838 forrást tartalmaz és az adatokra kapott 82659 idézetet tart számon.

Az Adatbank osztozik az SCI egyedülálló előnyeivel: interdiszciplinaritásával, nemzetköziségével, a hivatkozások és idézetek számontartásával, de nem tudja elkerülni annak hátrányait sem. Így például az Adatbankban nem szerepelnek az SCI által nem referált folyóiratokban megjelent munkák. Továbbá, mivel az SCI a szerzőknek csak azon munkahelyi címeket tartalmazza, melyeknél speciális minősítő megjelölés (például „present address”, „permanent address”, „on leave from” stb.) nincs feltüntetve; így a rövidebb-hosszabb ideig külföldön dolgozó hazai kutatók publikációinak egy része sajnos elvész az Adatbank számára. Ezeket az elveket az adatok használatánál, a segítségünkkel végzett értékeléseknél mindenképpen szem előtt kell tartani.

Az Adatbanknak az MTA Könyvtár Informatikai Igazgatóságán működő változata létrehozatalától kezdve minden érdeklődő rendelkezésére állt. Hosszú ideig azonban nem látszott reális igény arra, hogy az Adatbank teljes anyagát a felhasználók rendelkezésére bocsássuk.

A mikroszámítógépek teljesítményének növekedésével a felhasználók „információéhsége” lényegesen megnőtt. Ez sürgetővé tette, hogy az Adatbank adatait a felhasználók számára könnyen kezelhető módon közvetlenül hozzáférhetővé tegyük. A most közzétett „felhasználói változat” az Adatbankban található összes publikáció és idézet legfontosabb adatait egyetlen dBase adatállományba sűríti. A könnyebb kezelhetőség kedvéért a mágneslemezekre az adatok forrásévenként (1980-1989) 10 részállományra bontva található. Az adatállomány szerkezete az SCI nyomtatott Citation Index kötetekre emlékeztet: az első szerző szerint sorrendezett forráscikkek adatait közvetlenül követik az időrendbe szedett idézeteik adatai (ha vannak). A nyomtatott kötetektől eltérően az állomány tartalmazza az idézetlen cikkek forrásadatait is. Az adatállomány egységei a következő mezőkből állnak:

mezőnév	hossz	típus
CODE	1	karakter
CITNUM	4	numerikus
AUTH1	11	karakter
AUTH2	11	karakter
.	.	.
AUTH10	11	karakter
YEAR	2	karakter

JOURNAL	11	karakter
VOL	4	karakter
PAGE	4	karakter
KCODE	1	karakter
INST1	7	karakter
INST2	7	karakter
.	.	.
INST5	7	karakter
SCIT	1	karakter

A CODE mezőben „S”, illetve „C” jelzi, hogy forráspublikációról (source) vagy idézetről (citation) van-e szó.

A CITNUM értéke forrástételek esetén a kapott idézetek számát mutatja, míg idézetek esetén az idézetek sorszámaának jelölésére szolgál.

A forráspublikációknak maximum az első tíz szerzőjét találhatjuk az AUTH1 – AUTH10 mezőkben, ugyanis az SCI ennyit tart nyilván. Az idézetek esetében csak az első szerzőt tartalmazza az Adatbank. A nevet tartalmazó mező hossza tizenegy karakter. Ha a családnév hosszabb nyolc karakternél, akkor a nyolcadik karakter után csonkítva van, amit egy pont karakter jelez.

A JOURNAL mezőben a folyóiratcímeknek az SCI által bevezetett tizenegy karakteres rövidítéseit használtuk. (A rövidítések feloldása megtalálható a JOURNAL.DBF segédállományban.)

A KCODE a dokumentumtípust jelöli: \$ – Proceedings paper; 0 – Database review; 8 – Hardware review; 9 – Software review; A – Article; C – Correction; D – Discussion; E – Editorial; I – Item about an individual; K – Chronology; L – Letter; M – Meeting abstract; N – Note; P – Proceedings paper; R – Review or bibliography; U – Proceedings paper

Öt mezőt (INST1 – INST5) biztosítottunk a megadott magyarországi munkahelyi címek kódjainak. (Az intézménykódok feloldása az INST.DBF segédállományban található.)

Az SCIT mező az önidézetek (SCIT=„1”) és a nem-önidézetek (SCIT=„0”) megkülönböztetésére szolgál, természetesen csak idézetek (CODE=„C”) esetében. Önidézetnek akkor tekintettünk egy idézetet, ha volt a forráspublikáció valamely szerzőjével azonos nevű szerzője, és az idéző cikk forráscikként is szerepel az Adatbankban.

A mágneslemezekre a dBase (DBF) adatállományok EXE kiterjesztésű „önkicsomagoló” tömörített formában található. Használat előtt gépük merevlemezén célszerű egy könyvtárat (directory) létrehozni (például C:\MTA-PAB). Az EXE állományokat ajánlatos egyenként a könyvtárba másolni, elindítani, majd a megfelelő DBF állomány létrejötte után azonnal törölni. A rendszer teljes helyigénye körülbelül 30 MByte.

A DBF állományok használatához valamilyen dBase, vagy azzal kompatibilis adatbázis-kezelő rendszere van szükség (például dBASE III vagy IV, FoxBase, Clipper). Az adatbázis-kezelő használatát illetően a felhasználó a megfelelő programcsomag dokumentációjára van utalva; az Adatbank használatát illető apróbb tippekkel és trükkökkel az MTA Könyvtár Informatikai Igazgatósága készséggel áll a felhasználók rendelkezésére.

CÍMKÉPÜNK INTERNET CÍME

NASA Scientific Research

<http://www.hq.nasa.gov/office/pao/NASA/research.html>

itt a **Planetary Images** menűn a

NSSDC Photo Gallery

http://nssdc.gsfc.nasa.gov/photo_gallery/PhotoGallery.html

itt a **Mars** menüpontra

NSSDC Photo Gallery: Mars

http://nssdc.gsfc.nasa.gov/photo_gallery/photogallery-mars.html

Mission to Mars: Viking Orbiter Images of Mars menűn

Viking Orbiter Images of Mars

http://nssdc.gsfc.nasa.gov/cd-rom/set_bd/viking.html

itt az **Atlas of Mars and Viking Orbiter Image finder** menűn

Mars Atlas home page

<http://ic-www.arc.nasa.gov/ic/projects/bayes-group/Atlas/Mars/>

itt a **Choose from a list of feature names** menűn a

<http://ic-www.arc.nasa.gov/ic/projects/bayes-group/Atlas/Mars/features/>

itt a **V** menűn a

<http://ic-www.arc.nasa.gov/ic/projects/bayes-group/Atlas/Mars/features/v/index.html>

itt a **Von Karman** menűn a

http://ic-www.arc.nasa.gov/ic/projects/bayes-group/Atlas/Mars/features/v/von_karman.html

itt a **3x3** menüpontra

<http://ic-www.arc.nasa.gov/ic/projects/bayes-group/Atlas/Mars/map/3x3/res=16/S/65/055.html>

menühöz értünk el, itt található a kép.

(Bagoly Zsolt)